

BIBLIOTECARII - PROFESORII - ACTORI IMPORTANȚI AI PROCESULUI EDUCAȚIONAL

Elena SCURTU,
șef serviciu Documentare / Informare bibliografică

Maria FOTESCU,
bibliograf principal

Ana NAGHERNEAC,
bibliotecar principal

În contextul unei societăți în continuă schimbare, problema parteneriatului este una dintre cele mai importante în dezvoltarea durabilă a mediului de activitate în orice instituție.

Tom Wilding, profesor din SUA, definește parteneriatul ca fiind „relații, de obicei, formale, stabilite între două părți, care au un interes reciproc în realizarea anumitor obiective și un acord reciproc pentru a suporta costurile realizării acestor obiective”[după O. L. Porumbeanu. Opțiune actuală pentru bibliotecile universitare: parteneriatele. Disponibil pe Internet: <<http://ebooks.unibuc.ro/filologie/octavia/3.htm>>].

Parteneriatul educațional este una din noțiunile-cheie ale pedagogiei contemporane, este o formă de cooperare de la egal la egal, o colaborare simultană, bine corelată, orientată spre realizarea unui scop determinat, spre rezolvarea problemelor comune.

Promovarea parteneriatului (extern și intern) s-a impus și în învățământul superior, influențând modernizarea, formarea competențelor, creșterea calității, competitivității.

Colaborarea în spațiul universitar – între diviziuni, departamente – asigură un șir de beneficii în formarea specialiștilor.

Pilonii de bază ai unui parteneriat universitar sînt:

- capacitatea de a mobiliza comunitatea universitară;
- cunoștințe și experiență;
- asumarea unor riscuri și responsabilități.

Bibliotecile instituțiilor de învățămînt superior se dovedesc a fi parteneri de nădejde ai facultăților, catedrelor etc.

În activitatea de parteneriat intrauniversitar se evidențiază cîteva componente de care depinde succesul comunicării:

- scopul și obiectivele comune;
- termenii parteneriatului;
- scopul activităților din cadrul parteneriatului;
- delimitarea responsabilităților;
- condiția fiecărei părți;
- mecanismele de coordonare, monitorizare și informare;
- mediatizarea parteneriatului.

Cercetătorul american Kennet Brufee menționează patru componente care și-au demonstrat eficiența: „supozițiile (presupuneri, ipoteza), autoritatea, compoziția grupului, limbajul” [după Fyn, Amy F. Colaborări în spațiul universitar : Parteneriate între bibliotecile universitare și facultăți. In: Rev. Bibl. Naționale, 2007, nr 1, p. 116].

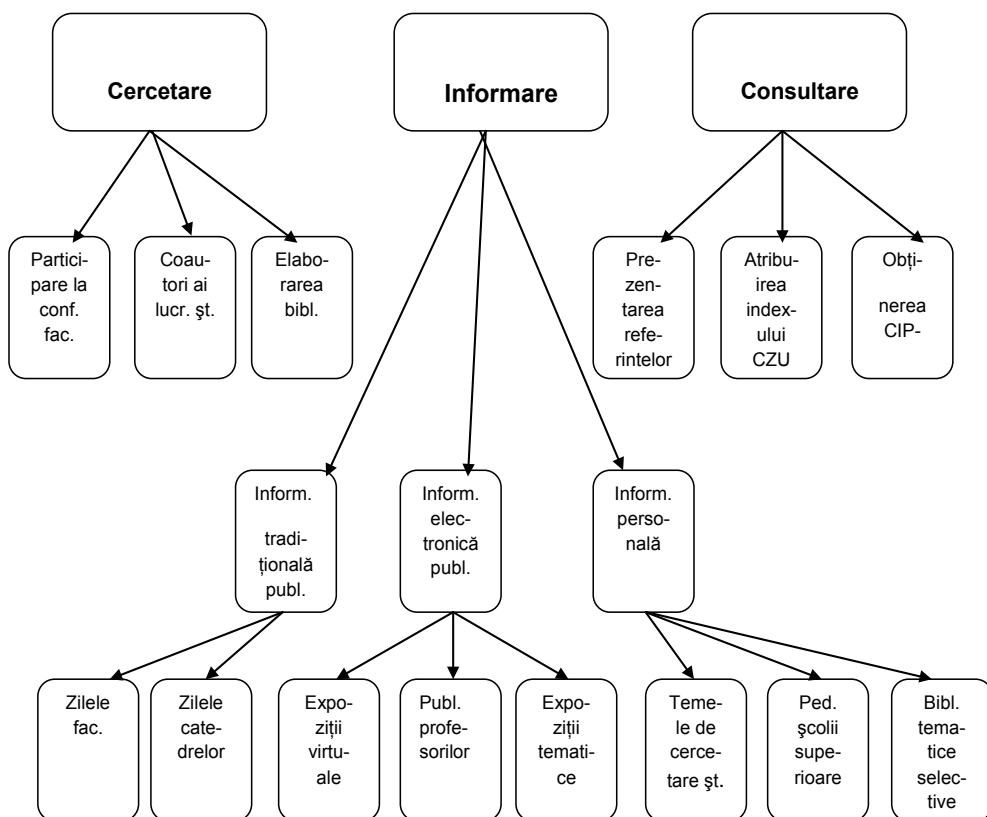
Supozițiile, autoritatea stabilesc corectitudinea în colaborare, exclud situațiile confuze. Compoziția grupului, în opinia lui Kennet, afectează și ea parteneriatul. E mai bine ca grupurile de comunicare să fie mai mici. Limbajul utilizat trebuie să fie corect, adecvat subiectului de comunicare.

Parteneriatul Biblioteca Științifică USB – departamentele Universității are o tradiție formată, care se modifică în dependență de politicile educaționale ale societății și care se raliează componentelor lui Kennet. Partenerii sînt profesorii de la facultăți (grupe mai mari), catedre (grupe mai mici). Acceptarea formelor de colaborare se face de comun acord cu grupele sus-numite, ținîndu-se cont de problemele imperioase ale zilei.

În parteneriatul Bibliotecii cu facultățile și catedrele Universității sînt antrenate toate serviciile bibliotecii.

În studiul nostru vor fi analizate cu predilecție aspecte ale parteneriatului dintre salariații serviciului DIB și profesorii universitari.

Varietatea orientărilor și formelor de parteneriat (Harta-traseu)

- **Cercetare** care urmărește următoarele obiective: dezvoltarea activității de cercetare a bibliotecii, valorificarea practicilor și experiențelor bibliotecii, contribuții la creșterea calității învățământului superior:

 participare cu comunicări la conferințele științifice ale facultăților. În cea mai mare parte, în asemenea comunicări sînt reliefate noile tehnologii informaționale și comunicaționale – instrumente inerente de activitate ale unei biblioteci științifice contemporane. Propunem cîteva exemple: E. Scurtu a participat în 2003 la Conferința științifică anuală a profesorilor de la Facultatea Muzică și Pedagogie Muzicală cu comunicarea *Bibliografia în ajutorul muncii de cercetare științifică*; E. Harconiță – la Conferința științifică internațională: „*Managementul stresului ocupațional în mediul educațional*”, care s-a desfășurat la Univ. din Bălți la 19 dec. 2008, cu comunicarea *Biblioteca Universitară în mediul învățământului și cercetării științifice*; la Colocviul științific internațional *Strategii actuale în lingvistică, glotodidactică și știința literară*, consacrat aniversării de 55 de ani ai Facultății Limbi și Literaturi Străine, oct. 2009 cu comunicarea *Infrastructura informațională în susținerea mediului universitar*;

 prin comunicările prezentate, BȘU își popularizează diversitatea serviciilor și colecțiilor, contribuie la formarea culturii informaționale a utilizatorilor, pune în discuție probleme nesoluționate încă...;

 participare în calitate de coautori la elaborarea unor lucrări: L. Stupacenco, M. Fotescu, E. Scurtu. *Lucrul individual – formă de organizare a procesului de învățămînt: abordare metodică.* – Bălți, 2007. – 66 p. În lucrarea dată sînt propuse modalități, forme, metode și tehnici de studiu individual;

 participări cu prezentări de documente din colecția Bibliotecii la conferințele facultăților. Unele sînt promovate în formă orală (contribuie lucrători din mai multe servicii ale Bibliotecii), altele sînt publicate în materialele întrunirilor, de exemplu, o bibliografie selectivă despre stres (autori: E. Scurtu, M. Fotescu) este prezentă pe paginile culegerii cu materialele Conferinței științifice Internaționale *Managementul stresului ocupațional în mediul educațional (2009)*;

 colaborare la elaborarea bibliografiilor și biobibliografiilor: prezentarea de către profesori a materialelor necesare, redactarea textelor, traducerea în limbi străine. În acest context, colaborăm cu toate catedrele Universității. Conlucrarea s-a intensificat după anul 2000. Timp de aproape zece ani, au fost elaborate peste 18 bibliografii (3 bibliografii adnotate (colecția *Vestigia Semper Adora*), 3 tematice, peste 10 bibliografii selective cu informații bibliografice despre publicațiile profesorilor Universității de Stat „A. Russo” (colecția *Bibliographia Universitas*); 15 biobibliografii (colecțiile: *Personalități universitare bălțene*, *Universitari bălțeni*, *Doctor Honoris Causa*, *Promotori ai culturii*, *Scriitori universitari bălțeni*) ce conțin informații exhaustive despre personalitățile Universității: repere biografice, aprecieri, informații despre activitatea didactică și științifică; 2 dicționare de gen biografic. Informația din biobibliografii și dicționare este tradusă (selectiv) în engleză, franceză, germană, rusă.

Bibliografiile și biobibliografiile sînt disponibile pentru consultare pe site-ul Bibliotecii: <http://libruniv.usb.md>/in bazele de date: *Biblioteca digitală, Publicațiile Bibliotecii*).

- **Informare** avînd drept obiectiv susținerea procesului instructiv și a muncii de cercetare prin popularizarea colecțiilor Bibliotecii, nevalorificată la capacitatea ei reală, a noilor achiziții, noilor tehnologii informaționale, noilor baze de date.

Parteneriat în procesul Informare publică tradițională

Putem remarca următoarele modalități:

- 📖 **Zilele Facultăților (consiliilor Facultăților).** Zilele Facultăților este și o formă de activitate de popularizare și evaluare a serviciilor Bibliotecii, la organizarea căroră își dau concursul angajații Bibliotecii, profesorii și studenții de la facultăți. Este analizată activitatea Bibliotecii, sînt evidențiate aspectele performante, dar și problemele ce influențează eficiența activității viitoare: achiziții, serviciile de informare tradițională și electronică, relațiile cu utilizatorii.
- 📖 **Zilele Catedrelor** se desfășoară cu participarea profesorilor de la o catedră sau alta și a bibliotecarilor. La toate ședințele sînt prezentate noile achiziții, sînt organizate expoziții și prezentări tematice de documente în conformitate cu solicitările profesorilor, este analizată politica achizițiilor, nivelul de eficiență a serviciilor de informare și deservire a utilizatorilor.

În cazul ambelor manifestări, informația este proiectată pe ecran. Prezentatorul își concentrează deopotrivă atenția asupra publicului și asupra informației prezentate.

Parteneriat în Informarea publică electronică

Trebuie să menționăm că site-ul electronic al Bibliotecii „A. Russo” (<http://libruniv.usb.md>) conține o informație bogată:

- 📖 expozițiile virtuale ce înglobează descrierea bibliografică a documentelor noi, adnotări, scanări-copertă, permit profesorilor să se documenteze operativ vizavi de noile achiziții (în: *Expoziții on-line – Achiziții recente*);
- 📖 prezentarea online a notelor de curs cu full-texte ale profesorilor (textele sînt puse la dispoziție de autori) permite o însușire mai bună a materiilor didactice de către studenți (în: *Biblioteca digitală*);
- 📖 prezentarea succintă (scanarea conținutului și a copertei) a informației despre lucrările recente ale profesorilor și colaboratorilor Universității, intrate în Bibliotecă - formă eficientă de popularizare a contribuțiilor științifice ale universitarilor bălțeni (în: *Expoziții on-line – Publicațiile profesorilor*);
- 📖 prezentarea integrală al lucrărilor profesorilor (articole publicate cu preponderență peste hotare), neachiziționate de Bibliotecă (textele sînt prezentate de autori), contribuie la organizarea mai eficientă a muncii de cercetare ulterioară (în: *Biblioteca digitală*).

Parteneriat în Informare personală

O colaborare pronunțată profesori-bibliotecari se înregistrează în procesul de asigurare cu informație a activității de cercetare a profesorilor Universității. Asistența informațională oferită facilitează accesul profesorilor la sursele de informare tradiționale și electronice. Sînt consultate achizițiile noi intrate în bibliotecă (monografii, culegeri, anale științifice, materiale ale întrunirilor științifice, tratate, publicații seriale), bibliografii imprimate (Bibliografia Națională a Moldovei,

Bibliografia Națională a României, Bibliografiile Academiei de Științe din Rusia) site-uri și baze de date, cataloage on-line ale Bibliotecilor din țară și de peste hotare.

Temele de cercetare sînt variate (*Stresul în mediul didactic; Comportamentul empatic al profesorilor; Procedura penală în privința minorilor; Violența în Moldova: aspecte juridico-penale și criminologice; Neologizarea ca proces și efect la diferite nivele ale limbii; Eficiența utilizării capitalului uman în condițiile economiei de piață; Problemele conceptuale ale economiei regionale; Asigurarea potențialului de viabilitate prin diagnosticul activității întreprinderilor; Principii și modalități de evaluare a eficienței activității de marketing; Gramatică comparată. Metodica predării limbilor străine; Specificul cultural al discursului. Rolul aluziilor în discurs; Mijloacele lexico-gramaticale de exprimare a intenției în textul literar*) în dependență de profilul Facultăților la care este angajat profesorul.

Informarea managerilor universitari despre documentele recente referitoare la învățămîntul superior. Se elaborează bibliografii trimestriale cu informație despre diverse documente cu deschidere spre pedagogia învățămîntului superior (intrări în Bibliotecă, documente evidențiate în bibliografii tradiționale, documente electronice). Managerii pot cunoaște noi strategii de dezvoltare a învățămîntului superior, noi tehnologii didactice, noi alternative educaționale.

Totodată, angajații Bibliotecii în colaborare cu profesorii:

- fac precizări, modificări;
- evaluează informația prezentată;
- elaborează bibliografii retrospective;
- imprimă texte electronice;
- efectuează xerocopii ale documentelor tradiționale;
- prelucrează analitic publicațiile profesorilor neachiziționate de bibliotecă: catalogarea electronică cu semnul A (arhivat), scanarea full-textelor pentru baza de date *Biblioteca digitală*.

Elaborarea la cerere a bibliografiilor / e-bibliografiilor selective tematice la solicitarea profesorilor, necesare pentru procesul didactic, cercetarea științifică adițională; a bibliografiilor personale utile pentru participare la concursuri, proiecte naționale și internaționale, teme de comandă etc. Difuzarea informației se face prin Intranet / Outlook Express.

● Consultare în vederea:

- prezentării bibliografiilor la publicații. În consecința mai multor activități promovate de Bibliotecă, profesorii, firește, și-au format o cultură informațională bine definită, dar, cu toate acestea, variantele finale ale bibliografiilor sînt oricum verificate de angajații serviciului DIB (anual, cîte 50-60 consultații pentru profesori);
- atribuirii indexului CZU la lucrările ce urmează a fi publicate (40-50 pe an);
- obținerii CIP-ului de la Camera Națională a Cărții pentru lucrările editate de Presa universitară bălțeană (15-20 pe an).

Prin această formă de parteneriat, Biblioteca își onorează funcția de formare a culturii informaționale a profesorilor. Aceștia din urmă, la rîndul lor, își pot publica lucrările fără dificultăți, fortificîndu-și, concomitent, și nivelul de cultură.

Evaluarea activității de parteneriat

Din formele de evaluare a parteneriatului noi aplicăm, de regulă, sondajele, interviurile, discuțiile.

În cele ce urmează vă prezentăm rezultatele unui sondaj de evaluare a efi-

cienței paginii WEB a Bibliotecii. Am comunicat în formă scrisă cu 60 de profesori, care au răspuns la 6 întrebări dintr-un chestionar elaborat de SDIB.

Analiza chestionarelor a dat următoarele rezultate: 48 de profesori accesează pagina WEB numai cînd au necesitate, iar 12 (*Fac. Pedagogie, Psihologie și Limbi Străine*) - zilnic. La întrebarea **În care procese de activitate vă este utilă pagina WEB?**, răspunsurile sînt următoarele: 60 - în procesul de informare, 10 - în procesul de instruire, 15 - în procesul de cercetare (informarea inspiră la noi cercetări).

Ne-a interesat îndeosebi cît de eficiente sînt expozițiile on-line, la prezentarea cărora contribuie și serviciul DIB. Toți accesează achizițiile recente, 12 - publicațiile profesorilor și 8 - expozițiile tematice. Sînt toți satisfăcuți de modul de organizare a expozițiilor, sugerînd achiziționarea unui număr mai mare de cărți editate în România și Rusia.

Toți au remarcat diversitatea de resurse WEB pe care Bibliotecii le pune la dispoziția profesorilor și studenților.

Acest sondaj a demonstrat încă o dată că avantajele colaborării asistate de calculator nu trezește polemici.

În concluzie, menționăm că pentru a rămîne un actor important în procesul educacional, bibliotecile universitare trebuie să stabilească parteneriate cu toate structurile campusului universitar și, în primul rînd, cu profesorii, figuri-cheie în formarea profesioniștilor.

Referințe bibliografice

1. **Cheradi, Natalia.** Profesia de bibliotecar și noile priorități: de la izolare la parteneriat. **In:** *Magazin bibliologic*, 2000, nr 2, p. 42.
2. **Cojocaru, Inga.** Parteneriatul - o soluție pentru bibliotecile contemporane. **In:** *Biblio-info*, 2006, nr 3, p. 19-23.
3. **Corghenci, Ludmila.** Parteneriat: Biblioteca Municipală B. P. Hașdeu - Centrul de Instruire Continuă a Bibliotecarilor, Școala de Biblioteconomie din Moldova : reflecții pe marginea unei experiențe reprezentative. **In:** Biblioteca Municipală B. P. Hașdeu : Dezvoltare. Progres. Colaborare. Parteneriate : Culeg. de comunicări de la Conf. Intern. consacrată aniversării a 130-a a Bibl. Municipale. Ch., 2007, p. 19-27.
4. **Costoiu, Amelia.** Bibliotecile în cultura informației și comunicării [online]. [citat 08.10.2010]. Disponibil pe Internet: <http://www.tribunainvatamantu-lui.ro/d_art.php?id...>
5. **Fyn, Amy F.** Colaborări în spațiul universitar : Parteneriate între bibliotecile universitare și facultăți. **In:** *Rev. Bibl. Națională*, 2007, nr 1, p. 114-119.
6. Popescu, Dan-Radu. *Cooperare și parteneriat*. **In:** *Biblioteca*, 1997, nr 4-5, p. 142-143.
7. **Porumbeanu, Otilia-Luciana.** O porțiune actuală pentru bibliotecile universitare: parteneriatele [online]. [citat 06.09.2010]. Disponibil pe Internet : <<http://ebooks.unibuc.ro/filologie/octavia/3.htm>>
8. **Topalo, Valentina.** Biblioteca Științifică și comunitatea universitară : un parteneriat durabil. **In:** *Confluente bibliologice*, 2006, nr 3, p. 45-50.